

SPOROČILO ZA JAVNOST

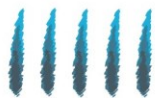
Misliti Tivoli, posvet o upravljanju mestnega parka

DKAS – Društvo krajinskih arhitektov Slovenije je v petek 12. oktobra v Ustvarjalnem centru Švicarija v Ljubljani, skupaj z MGLC – Ustvarjalni center Švicarija in Oddelkom za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani s podporo Ministrstva za okolje in prostor, Mestne občine Ljubljana in donatorjev izvedlo strokovni posvet na katerem so zbrani odprli razpravo o potrebi po celovitem upravljanju parka skozi različne vidike upravljanja. Več kot 130 udeležencev – krajinskih arhitektov, prostorskih načrtovalcev, varuhov kulturne dediščine in narave, predstavnikov upravljalcev in gospodarskih družb ter tudi posameznih zainteresiranih meščanov sta nagovorila Barbara Radovan z Ministrstva za okolje in prostor in podžupan Mestne občine Ljubljana Janez Koželj. Sledili so trije sklopi prispevkov domačih in tujih gostov, v odmorih je zbranim igral Lado Jakša, v času posveta sta bili na ogled razstavi arhivskega gradiva o urejanju parka in skic Tivolija, udeleženci so prejeli tudi tiskane zbornike.

Posvet »**Misliti Tivoli – izzivi celovitega upravljanja mestnega parka**«, je DKAS organiziral z namenom, da se osvetli različne vidike urejanja, opozori na opazno zgoščevanje programov in uporabnikov v parku ter da se tudi s pomočjo tujih primerov odpre razpravo o upravljanju. V izhodišču posveta stoji spoznanje, da pomen zelenih površin v urbanem okolju narašča, da se koristi urejenih zelenih površin zaveda vedno več ljudi, da pričakovanja po urejanju zelenih površin izraža vedno več področij zaradi česar se povpraševanje po urejenih zelenih površinah povečuje in to narekuje potrebo po celovitem in vključujočem upravljanju. Kot so pokazali prispevki, je Tivoli kot osrednji mestni park že več kot dve stoletji mestna prvina bivalnega, kulturnega in naravo varstvenega pomena. Pri rabi se v njem srečujejo posamezni prebivalci, družine in večje organizirane skupine, domačini in gostje, športniki, kolesarji in ljubitelji narave. Pri urejanju so v preteklosti lastnike in javno oblast vodili različni motivi, park vzdržuje javno podjetje Snaga, letos je park kot sestavni del Krajinskega parka Tivoli, Rožnik, Šišenski hrib dobil novo strokovno vodstvo, ki je zavezano ustanovitvenemu aktu in zakonu o ohranjanju narave. V urejanje parka se aktivno vključujeta občinska zavoda za turizem in šport, kdo v aktualnem konceptu zagovarja potrebe prebivalcev, vsakdanjih uporabnikov parka iz bližnjih stanovanjskih območij, ni zares jasno.

Barbara Radovan z Ministrstva za okolje in prostor je pozdravila zbrane in izbor teme, predstavila prizadevanja ministrstva za urejanje zelenih površin v urbanem okolju in zbrane povabila na Urbani forum "Zelene površine v mestih in ustvarjanje dodane vrednosti", ki ga ministrstvo organizira 23. oktobra v Slovenj Gradcu.

Podžupan Mestne občine Ljubljana Janez Koželj je v uvodu izpostavil, da je Tivoli sodeč po javnomnenjskih raziskavah poleg Gradu in Ljubljance ena od treh "absolutnih identitetnih prvin mesta" in omenil zanimivo dejstvo, da ima ljubljanski park Tivoli sicer tuje, posvojeno ime, a hkrati brez dvoma svojstveno dušo in podobo. Tivoli je od nekdanj najbližje in največje zdravilišče za prebivalce, njegova povezanost z gozdnatimi območji in priljubljeno Potjo ob žici pa mu daje dodatno kvaliteto, je poudaril in dodal, da je Tivoli mestni park, ki ima vse, kar ima New Yorški Central Park. Zaključil je s polemičnim vprašanjem o tem, kako ravnati v prihodnosti, ali intenzivirati rabo na robu parka, ali nove rabe in programe širiti čez celotno

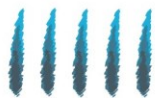
parkovno območje ter omenil, da je tudi osebno aktiven pri urejanju parka preko društva Zeleni nadzorniki.

Umetnostna zgodovinarica dr. Ines Babnik s Filozofske fakultete je predstavila zgodovinski razvoj parka in med tem, ko je orisala, kako so se v prostor med mesto in rožniški hrib počasi umeščale ureditvene poteze, nanizala številne zanimive podrobnosti o urejanju, tudi nesporno dejstvo, da je velik del prvotnega parkovnega območja, ki je bilo pred 200 leti kupljeno s strani mesta, danes pozidan. Mag. Darja Pergovnik z Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije je predstavila vrtno arhitekturno dediščino parka, izpostavila pomen posameznih ureditev in prizadevanja za oživitev izbranih zgodovinskih ambientov, na primer Plečnikovega letnega kina na prostem ter iz kulturno varstvenega vidika kritično ocenila stalno razstavišče fotografij v Plečnikovi promenadi. Biolog Luka Šparl iz uprave Krajinskega parka Tivoli, Rožnik, Šišenski hrib je predstavil naravovarstveni pomen parka in ob tem poudaril, da se ohranjanje narave v območju izvaja na osnovi zakonske podlage ter da je ohranjanje narave v Sloveniji tudi ustavno prepoznana vrednota. Dr. Maja Jurc iz oddelka za gozdarstvo Biotehnične fakultete Univerze v Ljubljani je govorila o tem, kako zdravje in podoba mestnega drevja načenjajo različne bolezni in kako to sproža vprašanja o ohranjanju, nadomeščanju in novih saditvah dreves v parku.

Dr. Ana Kučan je razvila razmislek okrog heterotopičnega značaja parka kot prostora, ki je hkrati mesto in narava in hkrati ni ne mesto ne narava. Omenila je tri aktualne konflikte urejanja, ki kličejo po ustrezni strokovni obravnavi in presoji o sprejemljivosti z vidika temeljne funkcije ljudskega parka, ki je nastal v času razsvetljenstva zato, da bi bili vsi prebivalci mesta, ne le privilegirani, deležni koristi skrbno urejene zelene površine.

Udeleženci so z zanimanjem prisluhnili tudi tujima gostjama – krajinska arhitektka Kathrin Franz je prikazala 25 letna prizadevanja za kulturno varstveno obnovo in vzdrževanje zelenega ringa v Leipzigu, prof. dr. Kinga Szilagy pa zgodovino ter najnovejše predloge za urejanje mestnega parka Varosliget v Budimpešti. Če je prva presenetila s časovno dolgoročno naravnanim, strokovnim in s strani oblasti dobro podprtim prizadevanjem za poglobljeno raziskovanje in obnavljanje ter tudi za sodobno nadgradnjo parkovnih ureditev, je druga osupnila zbrane z informacijami o velikopoteznih načrtih za nove nacionalne kulturne ustanove v parku, za nove ikonografske zgradbe, ki so tako rekoč pred izvedbo, kljub oporekanju civilne družbe in stroke.

V zadnjem delu so o izzivih upravljanja spregovorili: direktorica ljubljanskega javnega zavoda za turizem mag. Petra Stušek, ki je predstavila načine s katerimi si turizem prizadeva širiti zanimanje obiskovalcev iz strogega centra mesta v druge dele mesta in bogatiti ponudbo in tako podaljševati čas zadrževanja v mestu. Vodja nove službe za upravljanje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik, Šišenski hrib pri JP Snaga dr. Andrej Verlič, je opisal naloge službe in aktualno dogajanje. Nejc Praznik, predstavnik javnega podjetja Snaga, ki vodi vzdrževanje parka ter Zoran Lubej iz javnega zavoda Šport Ljubljana, sta vsak po svoje opisala naloge svojih služb in delovanje v parku. Posvet je povezovala krajinska arhitektka dr. Maja Simoneti z Inštituta za politike prostora (IPoP), ki je spretno usmerjala izmenjavo mnenj med predavatelji in udeleženci posveta ter s sklepnim predavanjem strnila poglede na izzive upravljanja javnih zelenih površin. Opozorila je tudi na to, da se je skozi program pokazalo, da so razen prebivalcev vsi vidiki urejanja v parku zastopani z različnimi organizacijskimi in operativnimi strukturami ter skušala razložiti, zakaj si je treba prizadevati za to, da bi bil Tivoli upravljan celovito in vključujoče.

DRUŠTVO KRAJINSKIH ARHITEKTOV SLOVENIJE

Udeleženci posveta so se strinjali, da so tovrstna srečanja odlična priložnost za izmenjavo stališč in iskanje poti za učinkovito upravljanje z mestnimi parki ter javnimi zelenimi površinami ter se še dolgo zadržali v sproščenem klepetu pred Švicarijo, kjer so zapeli člani mešanega pevskega zbora arhitektk in arhitektov Arhivox. Dogodek je pospremila razstava arhivskega gradiva o urejanju parka po izboru dr. Marka Dobriloviča z Oddelka za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete v Ljubljani in razstava skic tivolskih prizorov, delo krajinskega arhitekta Aljaža Babiča. Ob dogodku je izšel tudi zbornik s povzetki predavateljev, omenjenimi skicami ter fotografijami Tivolija Luka Vidica, ki je zbornik tudi oblikoval.

Za DKAS - Društvo krajinskih arhitektov Slovenije,
Maja Simoneti in Tina Trampuš

Kontakt za več informacij:
Luka Javornik 031 868 828
javornik.dkas@gmail.com

Avtor fotografij s posveta (v priponki): Jure Gubanc
Za pridobitev fotografij v boljši resoluciji pišite na tadej.dkas@gmail.com

Podroben program posveta na www.dkas.si

Skica: ©Aljaž Babič

»Misliti Tivoli – izzivi celovitega upravljanja mestnega parka«, posvet DKAS, Ustvarjalni center Švicarija, 12. oktober 2018 Partnerja pri izvedbi posveta sta MGLC – Ustvarjalni center Švicarija ter Oddelek za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani
Dogodek je bil izveden s podporo Ministrstva za okolje in prostor, Mestne občine Ljubljana in donatorjev.